రావు తెలిసిందా!"

అనుమానం రానేవచ్చింది గోపికి. మళ్లా అన్నాడు ము-ర-ళీ-ధ-ర-రా-వు. "అదీ తెలిసింది. ఏడవతరగతికోసం పేరు మార్చుకున్నాడన్నమాట మా బావ" అన్నాడు ఎగిరి బెంచీ మీదనుంచి క్రిందకు దూకుతూ.

"ఏడవ్వరాలేంటి బాబు?" అనడిగాడు కనుబొమ్మలు ముడుస్తూ జవాను రామయ్య.

"అదంతా నీకెందుకులేగాని, బావ పండగనాటికొస్తానని వుత్తరం వ్రాశాడు" అంటూ రామయ్యను తృప్తిపరిచాడు గోపి.

బండి ప్లాట్ ఫారంమీదకు వచ్చి నిలిచింది. గోపికి ఎప్పుడెప్పుడు అక్కయ్యను చూద్దామా అనిపించింది. ఇంజను దగ్గరనుంచి ఒక్కొక్క పెట్టె చూచుకుంటూ జవానూ గోపీ బయలుదేరారు.

"అదుగో అక్కయ్య, అరే! బావకూడా వచ్చాడే" అంటూ పరుగుతీశాడు గోపి.

రామయ్య భుజంమీదనున్న తుండుతీసి, తలకు చుట్టుకొంటూ అక్కడకు చేరాడు.

"ఏం బావా! పండగనాటికొస్తానని అప్పుడే వచ్చావే!" పరామర్శించాడు గోపి.

"తప్పు గోపీ! బావగార్ని అలా అడగకూడదు" సర్దుబాటు చేయ చూచింది సుశీల.

"ఆ సామాను నాకు ఎత్తండి బాబు! బండికాడికి తీసుకొస్తా" అంటూ పెట్టెల దగ్గర కొచ్చాడు జవాను రామయ్య.

రామయ్య ముందు, అతని వెనుక గోపి, తర్వాత మురళీధరరావు, అతని వెనుకనే సుశీలా గుర్రంబండి దగ్గర కొచ్చారు.

"ఏమయ్యా. గవర్నరుపేట కొస్తావా?" అని రామయ్య అడిగాడు బండివాడిని.

"ఎంతమంది బాబు?"

"నలుగురు, రెండు పెట్టెలున్నాయి.

"బేరం లేకుండా చెప్పుతున్నాను. ఎనిమిదణాలు ఇప్పించండి బాబు"

"ఎనిమిదేమిటయ్యా ఎనిమిది! అష్టకష్టాలు పడటానికా నీ బండిలో కూర్చుని? ఏడణాలు ఇస్తాం. వస్తేరా—లేకపోతే మరొకబండి చూచుకుంటాం" అంటూ గోపి బావ వైపు చూశాడు.

ఈ బేరం బావకు నచ్చినట్లే కనిపించటం వల్ల గోపికి మరీ ఉత్సాహం ఎక్కువైంది.

"అణాదగ్గర బేరమా బాబు? అర్థరూపాయి డబ్బులైనా లేంది రాను బాబు" అంటూ వాడు మరొక బేరంకోసం ప్రక్కకు పోయాడు.

"పోనీలేండీ, అర్థరూపాయి భాగ్యం. యిద్దాం పిలవండి వాడిని" అంది సుశీల మురళీధర రావుతో.

అర్థరూపాయి యిద్దాం, అనే నిశ్చయానికి మురళీధరరావు వచ్చేటప్పటికి మరొక బండివాడు "ఎక్కడికి బాబు? నా బండి ఎక్కండి, జల్దీ తీసుకపోతా" అంటూ దగ్గరకు బండితో సహా వచ్చాడు.

"గవర్నరుపేటకు వెళ్లాలి. ఎంత ఇవ్వమంటావ్?" ఈ దఫా మురళీధరరావే బేరం చేశాడు.

"గవర్నరుపేటకు బేరం ఏంటి బాబు. మీరు మామూలుగా ఇచ్చేంతే యియ్యండి" అంటూనే రెండు పెట్టెలు బండిలో పెట్టేశాడు.

"ఎక్కండి బాబు...మీరు చదువుకున్నోరు. మీలాంటి మారాజుల్తో బేరాలేటి బాబు" అంటూ గుర్రం కళ్ళెం పుచ్చుకొని బండిని రోడ్డువైపుకు త్రిప్పుకున్నాడు.

నలుగురూ బండెక్కారు. జవాను రామయ్య బండివాని ప్రక్కగా ముందు కూర్చున్నాడు. మధ్యగోపి కూర్చున్నాడు. బావతో ఏమేమో మాట్లాడాలని, ఏదంకె చెప్పి ఏడిపించాలనే వూహలతో మునిగి పోయాడు.

"ఏం గోపీ. ఈ ఏడు ఏ క్లాసులో చేరావ్?" పరామర్శించాడు చిన్ని బావ మరదిని పెద్ద బావగారు.

"ఆ...నేనా..." కొంత తెప్పరిల్లాడు గోపి.

"నేను సెకండ్ ఫారం...ఆహా తప్పు తప్పు...ఏడవ తరగతిలో చేరాను బావా" అంటూ నవ్వాడు గోపి.

"సుశీ! నీతమ్ముడు చాలా చిలిపివాడు సుమా" అంటూ గోపి బుగ్గమీద చిన్న చిటికవేస్తూ సుశీలవైపు చూచాడు మురళీధర రావు. ఆ మాట యీ సమయంలో ఎందుకంటున్నారో అర్థంకాక సుశీల గోపివైపు చూచింది.

"టక్" మని బండి ఆగింది. అందరూ ఒకరిపై ఒకరు తూలారు. వెనుకనుంచి మురళీధరరావు, ముందునుంచి బండివాడు ఒక్కసారి క్రిందకు దిగారు.

"మీరెక్కండి బాబూ ఏమీ లేదు... చెవులోంచి బీడి క్రిందపడ్డది. అందుకని ఆపాను" అంటూ గుర్రం కాళ్ళమధ్య బీడీని తీసి బండి ఎక్కాడు బండివాడు.

"ఏం ప్రమాదమొచ్చిందా" అని దిగిన మురళీధరరావు ఒక పెద్ద శ్వాసతీసి బండెక్కాడు.

"భయపడ్డావా బావా......ఈ వూళ్ళో బండ్లు ఇంతేలే..." అంటూ పొట్ట పగిలేలా నవ్వాడు గోపి.

బండి యింటిముందాగింది. కూతురు కోసం ఎదురుచూస్తున్న సీతమ్మగారు అల్లుడుకూడ రావటం గమనించి సంతోషంగా ఎదురువచ్చింది.

"ఏమ్మా, బండి ఆలస్యమా! ఇంట్లోకి వెళ్ళి నీవు కాళ్లు కడుక్కొని, మీ ఆయనకు నీళ్ళు తీసుకొని రా" అంటూ కూతుర్ని ఇంట్లోకి తీసుకొని పోతూ గోపికోసం బండివైపు చూచింది సీతమ్మగారు.

"అడేంటి బాబుగోరు...నేనేం ఎక్కువడిగానా...న్యాయంగానే అడిగాను. నలుగురికి నాలుగు బేడడబ్బులు, సామానుకి ఒక బేడ...ఇంతేగంద బాబు. మీలాంటి చదువుకొన్న మా రాజులే బేరంచేస్తే, మేమెలా బతకాలి బాబు? గడ్డిమూట మూడురూపాయలమ్ముతుండాది" అంటూ పది అణాలు ఇచ్చిందాకా కదల నంటున్నాడు బండివాడు.

మురళీధరరావు చుట్టుపట్ల ఒకసారి చూశాడు. అసలే అత్తారింటికి రావటం అదికొత్త. పైగా అత్తవారింటి ముందు బండివాడితో బేరం. ఒకసారి ఇంటివైపు చూచాడు. అత్తగారు తమవైపే చూస్తూ వుండటంతో సగంప్రాణం పోయింది మురళీధరరావుకు.

"నే చెప్పలే బావా! యీవూళ్ళో బండివాళ్ళతో ముందుగా బేరం చేయందే ఎక్కకూడదని" తాను మాట్లాడలేదు కదా అనే ధీమాతో అన్నాడు గోపి.

అన్నాడే కాని, గోపికికూడా పది అణాలివ్వటం ఇష్టంలేదు. ఐతే తానేం చేస్తాడు బావ మాట్లాడిన బేరానికి.

"ఇదుగో అబ్బాయ్. ముందు బాడుగ మాట్లాడుకోక పోవడం నీ తప్పు. అయినా గొడవెందుకు గాని తొమ్మిదణాలు తీసుకో" అంటూ పర్సుతీసి చిల్లరకోసం చూచాడు మురళీధరరావు.

"చిల్లరలేదా బావా...రూపాయి ఇవ్వు. ఏడణాలు ఇస్తాడు." అన్నాడు గోపి, ఈ ఏడంకె బావతోనే వచ్చిందా! అని నవ్వుకొంటూ.

ఈ సలహా మురళీధరరావుకు నచ్చింది. ఏడు అణాలు లెఖపెట్టి బండివాడివ్వటం, పర్సులో వేసుకోవడం క్షణంలో జరిగిపోయింది.

ఈ గొడవంతా జవాను రామయ్యద్వారా విన్న సుశీల "బేరం కుదిరిందా?" అంది చెంబుతో నీళ్ళందిస్తూ.

"ఆహా! ఇదంతా నీ తమ్ముడి బేరం. మొదటే బేరం ఆడకుండా వుంటే అర్థరూపాయ ఇచ్చి వుందును" అన్నాడు నీళ్లు అందుకుంటూ.

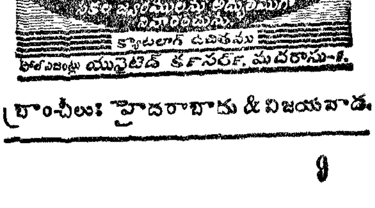

బ్రాంచీలు: హైదరాబాదు & విజయవాడ.

ఏడంకెల బావ

“చాల్లెద్దురూ అంతా బడాయిలూ” అంటూ నవ్వింది సుశీ.

ఇంతలోకే రామనాథంగారు ఒక రిక్షా నిండా సామానులతో యింటిముందు దిగారు. కాళ్ళుకడుక్కొంటున్న అల్లుణ్ణి చూచి కొద్దిగా ఆశ్చర్యపడ్డా, అమ్మాయి, అల్లుడు ఒకేదఫా వచ్చినందుకు సంతోషించాడు.

“మీ నాన్నా, అమ్మ కులాసాగా వున్నారా?”

“ఆ! కులాసేనండి.”

“మీరు పండగనాటి కొస్తానని వ్రాశారు. “కాదు. మీరు కూడా అమ్మాయితోనే రాండి.” అని వ్రాద్దామను కొన్నాను. అయితే టైంఏది. ఎల్లుండే వాయె పండగ” అంటూ “గోప్పీ! లోపలకెళ్ళి, బావకు కాఫీ తీసుకరా” అన్నారు రామనాథం గారు.

“నేతెస్తే బావ తాగరేమో నాన్నారూ అక్కయ్య వుందిగా” అంటూ బావవైపు చూచాడు గోపి.

“గోపి చాలా మాట కారైనాడు సుమండీ” అంటూ మురళీధరరావు మామగారి వైపు చూసి నవ్వాడు.

“వీడితో వేగలేకుండా వున్నానండి. మీవూరు తీసుకొనిపోయి కాస్త భయం చెప్పండి”

“నాన్నారూ! నేను ఆ ఏడకులాల వూరికి వెళ్ళనండి. పైగా నేను కూడా పేరు మార్చుకోవాలేమో” అంటూ లోపలికి పరిగెత్తాడు గోపి.

రామనాథంగారు అల్లుడితో ఏదో చెప్పే లోగా సుశీల రెండు గ్లాసులతో కాఫీ తెచ్చియిచ్చింది. ఇద్దరూ కాఫీ అందుకున్నారు.

“చూడమ్మాయ్. గోపికి కాస్త భయం చెప్పమని మీ అమ్మతో చెప్పు. మరీ వీడికి పరాశకా లెక్కువయ్యాయ్ వాళ్ళ బావతో”

“అదేంటి నాన్నా! వాళ్ళ బావతో పరాశకా లాడకపోతే వాడింకెవ్వరితో పరాశకాలాడ తాడు?” అంటూ మురళీధరరావును చూచి చిరునవ్వు నవ్వింది.

“అహా! ఇంతధైర్యం ఎప్పుడొచ్చింది? పుట్టింటి మహాత్మ్యంగామోలు” అనుకుంటూ క్రీగంటి చూపు చూచాడు మురళీధరరావు.

ఆ రాత్రి భోజనాల సమయంలో “ఎన్నాళ్లు సెలవు పెట్టారు” అనడిగారు రామనాథంగారు.

“పదిరోజులు శెలవియ్యమని అడిగానండి. పని చాలా ఎక్కువగా వుంది. పైగా ఇన్స్పెక్షన్ రోజులు. వారంరోజులు శెలవు గ్రాంటు చేయించుకోవడానికి బ్రహ్మప్రళయమైంది” అన్నాడు మురళీధరరావు.

“అంటే ఏడురోజులు శెలవిచ్చారన్న మాట!” అందుకున్నాడు గోపి. నవ్వుకున్నారు రామనాథం, మురళీధరరావు.

మర్నాడే పండగ. బడినుంచి వచ్చిన గోపి, పుస్తకాలను పరుపుమీద విసరివేస్తూ, కుర్చీలో కూర్చున్న బావనుచూచి “ఇవ్వాళ్ళ క్లాసులో ఒక గమ్మత్తు జరిగింది బావా” అన్నాడు.

“ఏమిటూ విశేషం?” చిన్నబావ మరదితో చెలగాటం కూడదనుకున్నా తీరా మాట్లాడక పోతే “మూగబావ” అంటాడేమోనని మాటల్లోకి దిగాడు మురళీధరరావు.

“అదే బావా. మరే మా స్నేహితుడేమో ఏడంకె “అంకెల్లో కెల్లా చెడ్డది” అన్నాడు. నేనేమో “మంచిది” అని వాదించిగెల్చాను.

“ఎలా చెప్పు?” అన్నాడు వాడు.

“మూడు ఏడు కొండలస్వామిలో ఎంత మహాత్మ్యం వుందో, మన ఋషులంతా ముక్తికి ఏడేళ్ళు తపస్సు చేసేవారూ, పైగా మనకు వారానికి రోజులు కూడా ఏడే” అన్నాను. అయినా వాడు ఒప్పుకోలేదు. మేము మా మాష్టార్ని అడిగాము. ఆయనా నన్ను సపోర్టు చేశాడు బావా! చూడండబ్బాయిలూ ఏడు మంచి అంకే సప్తఋషులు, సప్తసముద్రాలు, సప్తస్వరాలు అంటూ ఎన్నో చెప్పారు బావా. అప్పుడేమో నేను అవును మాష్టారూ. మా నాన్నమ్మ చిన్నప్పుడు “అనగనగా ఒక రాజు, ఆ రాజుకు ఏడుగురు కొడుకులు...అని చెప్పేది అన్నాను. అంతా నవ్వారు బావా.”

మురళీధరరావుకు నవ్వాగలేదు, నవ్వాడు. కాని వెంటనే గోపి ఇలా కల్పించ లేదు కదా! అనే సందేహం వచ్చేటప్పటికి ఆ నవ్వు మాయమైంది.

గోపిని అమ్మ పిలిచింది. బావకు కొద్దిగా మనశ్శాంతి కలిగింది,

వినాయక చవితి రోజున రామనాథం గారు, మురళీధరరావు, గోపి, వినాయకునికి పూజచేస్తున్నారు. పౌరోహితుడు వినాయక చవితి మహాత్మ్యం కథచెప్పి, పూజలన్నీ పూర్తి అయిన తర్వాత గోపిని వినాయకుని ముందు నిల్చొని మూడు గుంజెళ్ళు తియ్యమన్నాడు :

“నేనేనా! బావ కూడా నాండి?” అన్నాడు గోపి.

“తప్పు బాబూ, పెద్దవారి నలా అంటే

(56-వ పేజీ చూడండి)

మెక్లీన్సు యింతకు
ముందుకంటె పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును!

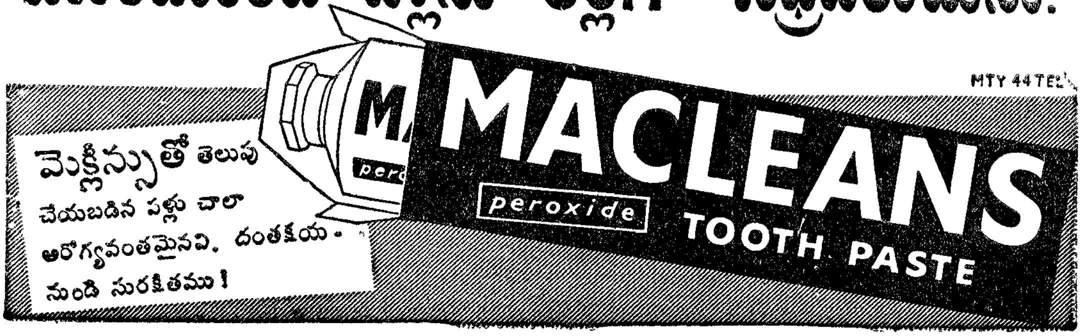

ఏడం కెల బావ

(10 వ పేజీ తరువాయి)

కళ్ళుపోతాయ్" అన్నాడు పురోహితుడు.

"సరేలేండి. వినాయకస్వామిని నా తప్పులన్నీ మన్నించమని ఏడుగుంజిళ్ళు తీస్తాను" అంటూ బావవైపు చూచి. ఒక చిన్న నవ్వు నవ్వి, ఒకటీ...రెండూ...అనడం మొదలెట్టాడు.

"మూడుసార్లు చాలుబాబు."

"వుండండీ.మాబావకు ఏడుఅంటే ఎంతో ప్రీతి"అంటూ ఏడు గుంజిళ్ళు తీశాడు గోపి.

పాపం. పిల్లికి చెలగాటం, ఎలుకకు ప్రాణ సంకటమన్నట్టుగా గోపికేమో ప్రతిదీ ఏడంకెతో పోల్చటం సర్దా. మరి మురళీధరరావు కేమో రానురాను అదొక ఎగతాళిగా తెలియ వచ్చింది.

ఎందు కొచ్చానురా బాబు పండక్కి అని మనస్సులో దిగులుపడుతు నే వున్నాడు.

అందరూ భోజనాలకు కూర్చున్నారు. సుశీల బజ్జీలు పట్టుకొచ్చింది. అందరికీ వడ్డించింది. మురళీధరరావు ప్రక్కనే గోపి కూర్చున్నాడు. బజ్జీలు వడ్డించటంతోనే గోపి వాటిని లెఖపెట్టాడు. "దొరికావురా దొంగ" అనుకుంటూ "బావా, అక్కయ్య మాకందరికీ 4, 5 బజ్జీలు వేసి, నీకేమో లెక్కపెట్టినట్లు ఏడు బజ్జీలు వేసింది చూడు" అన్నాడు.

మురళీధరరావు విస్తరిలోకి చూచాడు. అవును నిజంగా ఏడు బజ్జీలే! అతనికి ఆ సమయంలో సుశీలమీద అమితకోపం వచ్చింది. యిటువైపు మామగారు కూర్చున్నారు. అటువైపు గోపి తలవంచుకొని నవ్వుతున్నాడు. ఏమంటానికీ నోరు పెగలలేదు. ఏడు బజ్జీలూ ఎలానో ఆరగించాడు.

అంతా విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి మంచాలమీదకు జారగిల్లారు. మురళీధరరావు కేమో ఆ ఏడంకె గోపికి ఎలా తెలిసిందో తెలియక తికమకపడుతున్నాడు. ఎంత ప్రయత్నించినా నిద్రపట్టటంలేదు. టైము మూడుగంటలైంది. సుశీల కాఫీ గ్లాసుతో గదిలోకి ప్రవేసించింది గోపి చేసే అల్లరి సుశీతో చెప్పి మందలించమందామనుకొన్నాడు. "ఐతే సుశీలకు కూడా తన బలహీనత తెలిసిపోతుందేమో" అనే సందేహం కలిగేటప్పటికి చెప్పటం మానేశాడు.

"ఏమండీ! ఏమిటీ ఆలోచిస్తున్నట్లున్నారు?" అంది.

"ఏమీ లేదులే! కొంత మంచినీళ్లు తీసుకురా" అన్నాడు ఆమెను గదిలోంచి వెంటనే బయటకు పంపేందుకు.

సుశీల బయటకు వెళ్లింది. గోపి పరుగున గదిలోకి వచ్చి: "బావా, నీకు టెలిగ్రాం వచ్చింది" అంటూ ఒక కవరు ఇచ్చాడు.

మురళీధరరావు కవరు విప్పి, టెలిగ్రాం చదువుకున్నాడు. వళ్ళు మండిపోయింది. "వెధవ ఆఫీసు, ఏడురోజులు శెలవిచ్చారో లేదో మునిగిపోయినట్లు టెలిగ్రాంఇచ్చారు. అర్జంటుగా రావాలట. అర్జంటు" అంటూ ఏదో తనలో గొణుక్కొంటున్నాడు.

"ఏమిటి బావా టెలిగ్రాం?" అన్నాడు గోపి.

"మురళీధరరావ్! ఏదో టెలిగ్రాం వచ్చిందట! ఎక్కడనుంచి?" అంటూ రామనాథంగారు గదిలో ప్రవేశించారు.

"ఆఫీసు నుంచండి" అంటూ కవరు అందించాడు.

టెలిగ్రాం చదువుకొన్న రామనాథంగారు "ఏ మాఫీసయ్యా ఇది! పండక్కని, అత్తవారింటికి వస్తే, అర్జంటుగా క్యాంపు కెళ్లాలని టెలిగ్రాం ఇచ్చి పిలిపిస్తారా" అంటూ చిరాకుపడ్డాడు.

రామనాథంగారి చేతిలోంచి గోపి టెలిగ్రాం తీసుకొన్నాడు. ఏమీ అర్థంకాలేదు. అయితే విడివిడిగా వ్రాసిన మాటలనుమాత్రం లెక్క పెట్టకుండా వుండలేకపోయాడు. అవిసరిగ్గా ఏడుమాటలేవున్నాయి. తనలో నే నవ్వుకున్నాడు నాన్నారు కోపంగా వున్నారని.

రామనాథంగారు గదిలోంచి వెళ్ళిపోయారు. సుశీల మంచినీళ్లతో గదిలోకి ప్రవేశించింది. టెలిగ్రాం విషయం నాన్న చెప్పుతుంటే విన్నది కాబట్టి మురళీధరరావును ఏమీ ప్రశ్నించలేదు.

"బావా! నీవు వూరి కెళ్లిపోతావా?" అన్నాడు గోపి బిక్క ముఖంతో.

"నీవు వెళ్ళిపోతే నాకు తోచదు బావా" అన్నాడు కొంత దగ్గరకొస్తూ.

గోపిని మురళీధరరావు చూశాడు. జాలి వేసింది. గోపిమీద అంతవరకున్న కోపమంతా మాయమైంది. "గోపి ఎంత మంచివాడు. తను వూరికి వెళ్ళిపోతానేమోనని బిక్కముఖం వేశాడు సుమా!" అని తనలో తాను అనుకొన్నాడు.

"అవును గోపి. మళ్ళీ వస్తాలే. యివాళే, సాయంత్రం ఏడుగంటల బండికి తప్పకుండా వెళ్ళాలి" అంటూ తన దగ్గరకు తీసుకొన్నాడు గోపిని.

"ఆ. భలేబండి!" అంటూ చేతిని విదిలించుకొని:

"చూడుబావా. నీవు ఏ నాలుగురోజులో సెలవు పెట్టుంటే ఇలా టెలిగ్రాం ఇచ్చి పిలిపించేవారుకారు. నీకు ఏడురోజుల శెలవిచ్చి, టెలిగ్రాంద్వారా పిలిపించారు. కాబట్టి నీవు ఏడుగంటల బండికే వెళ్ళాలి. నీకు ఏడంకే అచ్చిరాదు బావా...మా ఏడం కెల బావకూ జై" అంటూ పరుగుతీశాడు బజారులోకి.

సుశీ నవ్వింది.

మురళీ ముఖం వెలవెలపోయింది. ★

పెరుగుతో పెసరట్ల కూర

(41-వ పేజీ తరువాయి)

ఎర్రగా కాలిన తరువాత, చిన్న చిన్న ముక్కలుగా కోసి పెరుగులో వెయ్యవలెను. ముక్కలపై పెరుగు వుండేవరకూ వెయ్యాలి. లేకపోతే పెరుగు చాలక బాగుండదు. పొయ్యిమీద గిన్నె కాలవేసి, పిడికెడు మినప్పప్పు, రెండు చెమ్చాలు ఆవాలు, ఎనిమిది ఎండుమిరపకాయ ముక్కలు ఒక అర్థపావు నూనెలో దోరగా వేయించి అట్లు, పెరుగు కలిపిన గిన్నెలో ఈ పోపు వెయ్యాలి. నాలుగు కరివేపాకు జంటలుతీసి ఎర్రగా వేచి కలుపుకుంటే కమ్మగా వుంటుంది. ఈ గిన్నె తిరుగా పొయ్యిమీదపెట్టి ఐదు, ఆరు నిముషములుంచి దింపవలెను. ఈ కూర అన్నములోకిగూడా ఆధరువుగా వుంటుంది. టిఫిన్‌గా కూడా వాడవచ్చు. తోల్నాడు చేసింది.మర్నాడు పొద్దున్నవరకు పాడు పోకుండా వుంటుంది.

డి. అన్నపూర్ణ (విజయనగరం)

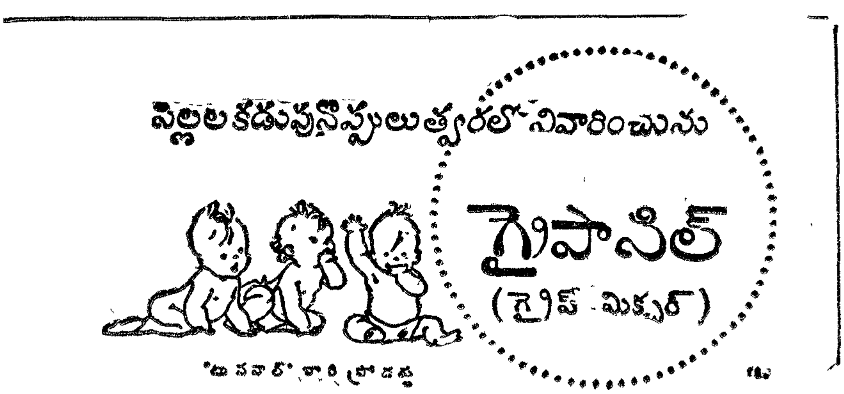

Printed and Published for Nageswara Rao Estates (Private) Ltd., by S. Radha Krishna at The Andhra Patrika Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras-1. Editor S. Sambhu Prasad